

Війна РФ проти України: енергетичний вимір

DiXi Group alert
(станом на 12:00 11 липня)

#StopRussianAggression

#StandWithUkraine

Резюме

- **Окупанти організували на ЗАЕС чергову провокацію**, силою примусивши допустити блогера-пропагандиста із представником “Росатома” до блочного щита керування одного з енергоблоків та до інших приміщень з обмеженим доступом. У супроводі озброєних солдатів ті проводили зйомки і примушували персонал до пропагандистських “інтерв’ю”.
- **Через пошкодження, обумовлені бойовими діями, станом на 10 липня в Україні знеструмлено близько 589 000 споживачів, без газопостачання – близько 245 800 абонентів.** Різке погіршення ситуації пов’язано із пошкодженням магістральних газопроводів на території Запорізької області, де на 11 липня без газу залишались 226 676 споживачів у 267 населених пунктах.
- **За оцінкою міністра енергетики Германа Галущенка, наразі Україна технічно спроможна експортувати до 1 700 МВт електроенергії в країни ЄС, у перспективі планується збільшити пропускну спроможність до 6 000 МВт.**
- **У спільній заяві МЗС та Міністерство енергетики висловили глибоке розчарування у зв’язку із рішенням уряду Канади видати дозвіл на повернення до Німеччини відремонтованих турбін для "Північного потоку-1".** Така домовленість є небезпечним прецедентом, що йде врозріз із принципом верховенства права і зміцнить почуття безкарності Москви. Також відомства пояснили, що Росія має усі можливості продовжувати постачання газу до Німеччини, у т.ч. через українську ГТС, адже "Газпром" використовує менше 40% від оплачених потужностей.
- **Верховною Радою прийнято низку законів, зокрема щодо термомодернізації будівель (передбачає розробку стратегії, створення бази даних характеристик будівель, скорочення кількості процедур, використання Фонду енергоефективності для відбудови), вдосконалення дозвільної системи**

на викиди забруднюючих речовин, збільшення виплати пільг і житлових субсидій на 3,3 млрд грн, а також відтермінування обліку та розрахунків за газ в одиницях енергії.

- **Служба безпеки України повідомила про арешт корпоративних прав та нерухомого майна 11 підприємств, кінцевими бенефіціарами яких є "Роснефть", "Росатом" та "Газпром".**

Атаки

Бої поблизу **Вуглегірської ТЕС** продовжуються, повідомили у Генштабі ЗСУ. [9 липня](#) військові РФ намагалися взяти територію електростанції під контроль, втім успіху не мали. [10](#) та [11 липня](#) ворог завдав ракетно-авіаційних ударів по території ТЕС.

Ядерна та радіаційна безпека

Запорізька АЕС

За повідомленням "Енергоатома", 10 липня окупанти організували на ЗАЕС чергову [провокацію](#) за участі російських ЗМІ. російські військові силоміць змусили керівництво станції допустити відомого російського блогера-пропагандиста із представником "Росатома" та у супроводі озброєних солдатів до блочного щита керування одного з енергоблоків та до інших приміщень з обмеженим доступом, де вони проводили зйомки і примушували український персонал до участі в пропагандистських "інтерв'ю". Українська влада планує направити відповідну ноту про злочинні дії окупантів на ЗАЕС до міжнародних органів безпеки АЕС.

Сектор електроенергетики

Робота енергосистеми

Взаємодія з ENTSO-E: Станом на 11 липня експорт електроенергії до [Польщі](#) по виділеній лінії "Добротвірська ТЕС-Замость" зріс із 200 до 205 МВт рівним графіком; експорт до [Румунії](#) продовжився на рівні 50 МВт рівним графіком. Також, за даними "Укренерго", [продовжився](#) експорт до Словаччини на рівні 50 МВт рівним графіком. Експорт до Молдови [становив](#) 160 МВт. Окрім цього, між енергосистемами України та країнами Східної Європи (Румунії, Угорщини, Польщі та Молдови) [відбуваються](#) технічні сальдо-перетоки.

За словами міністра енергетики Германа Галущенка, наразі Україна [технічно спроможна](#) експортувати до 1 700 МВт в країни ЄС. Водночас, у перспективі планується збільшити пропускну спроможність до 6 000 МВт.

Щоденні аукціони з розподілу пропускної спроможності (на [11 липня](#)):

Напрямок Україна-Польща: "ДТЕК Західенерго" викупила всю доступну пропускну спроможність 65 МВт рівним графіком; гранична ціна – "нульова".

Напрямок Україна-Молдова: із 600 МВт доступної пропускної спроможності розподілено 500 МВт між двома компаніями: "Енергоатом" – 400 МВт (окрім 00:00-01:00, де компанія викупила 200 МВт) та "Укргідроенерго" – 100 МВт рівним графіком; гранична ціна – "нульова".

Напрямок Україна-Румунія: Доступна пропускну спроможність 50 МВт на кожен годину доби була розподілена між 6-ма компаніями, а конкуренцію склали

11 компаній. При цьому, зберігається відносно висока концентрація розподілу – найбільші сумарні частки перетину викупили “Енергоатом” (42,8%) та “ДТЕК Західенерго” (39,5%), решта 17,7% були розподілені між 4-ма компаніями. Гранична ціна для різних годин доби коливалася в діапазоні від 5 391 грн/МВт·год (для 02:00-03:00) до 10 743,6 грн/МВт·год (для 16:00-17:00), що дозволило “Укренерго” отримати близько 10,2 млн грн доходу від аукціону.

Напрямок Україна-Словаччина: Доступна пропускна спроможність 50 МВт на кожну годину доби була розподілена між 7-ма компаніями, а конкуренцію склали 8 компаній. Результати розподілу характеризувалися високою концентрацією, оскільки найбільші сумарні частки перетину викупили “Енергоатом” (38,9%) та “ДТЕК Західенерго” (38,3%), решта 22,8% були розподілені між 6-ма компаніями. Гранична ціна для різних годин доби коливалася у діапазоні від 5 791,5 грн/МВт·год (для 03:00-04:00) до 10 151 грн/МВт·год (для 15:00-17:00), що дозволило “Укренерго” отримати понад 10,3 млн грн доходу від аукціону.

Відновлення мережевої інфраструктури: За повідомленням “Укренерго”, у північному регіоні на підстанції 330 кВ [продовжувався](#) монтаж кабельної мережі; [відремонтовано](#) вимикач 110 кВ, тривав ремонт ще двох вимикачів, кабельного устаткування та налаштування вимикачів 330 кВ. У східному регіоні завершено аварійно-відновлювальні роботи на повітряній лінії 750 кВ. Також [заплановано](#) ремонт трансформатора на підстанції 330 кВ у центральному регіоні.

Функціонування ринку електроенергії

Ринок двосторонніх договорів (РДД): Впродовж 4-8 липня на “Українській енергетичній біржі” (“УЕБ”) було [проведено](#) 10 аукціонів з купівлі/продажу електроенергії (3 у комерційних секціях, 7 у спеціалізованих). Ініціаторами торгів були “Енергоатом-Трејдинг”, “Гарантований покупець”, “Нижньодністровська ГЕС”, оператори розподільчих мереж (ОСР) та постачальники універсальних послуг (ПУП). Загалом на “УЕБ” було реалізовано 259,13 тис. МВт·год з періодами постачання у липні та серпні.

“Енергоатом-Трејдинг” реалізував 93,58 тис. МВт·год базового навантаження за цінами в діапазоні 2 050-2 051,96 грн/МВт·год з постачанням у липні. “Гарантований покупець” продав 25,36 тис. МВт·год блочних позицій денних годин за ціною 2 380 грн/МВт·год та 1,3 тис. МВт·год блочних позицій виключно на 07:00 ранку за ціною 1 240,35 грн/МВт·год з постачанням у липні; 43,71 тис. МВт·год блочних позицій денних годин за ціною 2 380 грн/МВт·год та 81,84 тис. МВт·год базового навантаження за ціною 2 087,41 грн/МВт·год з постачанням у серпні. Крім того, успішними були аукціони на купівлю електроенергії ОСР та ПУП.

Ринок “на добу наперед” (РДН): Середньозважена ціна купівлі-продажу електроенергії незначно зросла і на 11 липня [становила](#) 2 669,51 грн/МВт·год (+4,7% до попереднього дня). Через зміни у співвідношенні попиту і пропозиції на РДН індекси цін Base, Peak та Offpeak продовжили [зростати](#) – до 2 590,28 грн/МВт·год (+5,4%), 2 833,88 грн/МВт·год (+1,6%) та 2 346,69 грн/МВт·год (+10,3%), відповідно. Прикметно, що в окремі години доби (18:00-23:00) фактична ціна була наближена до верхнього прайс-кепу 4 000 грн/МВт·год, встановленого НКРЕКП. Водночас, біржові ціни на ринках країн Східної Європи продемонстрували синхронне зростання. Індекси Base РДН Румунії, Словаччини та Угорщини у 4,2-4,3 рази [перевищували](#) аналогічний показник України; ціновий спред відносно Польщі становив 2,9 рази.

Загальний обсяг торгівлі [зріс](#) до 23,2 тис. МВт·год (+30,2% до попереднього дня), а пропозиція збільшилася до 71,8 тис. МВт·год (+1,4%). У сукупності ці фактори

спричинили зменшення профіцитності РДН: розрив між загальним обсягом заявок на продаж та купівлю становив 3 рази. При цьому, дефіцит спостерігався лише впродовж однієї години доби (23:00-24:00). У [структурі купівлі](#) основну частину (77,6%) займали постачальники, 21,3% належало операторам мереж, 1% – трейдерам, 0,1% – виробникам.

Внутрішньодобовий ринок (ВДР): Середньозважена ціна електроенергії на ВДР помірно [скоротилася](#) і на 10 липня становила 2 381,57 грн/МВт·год (-7,2% до попереднього дня). Водночас, загальний обсяг торгівлі істотно збільшився до 1,5 тис. МВт·год (+167,3% до попереднього дня), а пропозиція зросла до 30,1 тис. МВт·год (+1,3%). В сукупності ці фактори спричинили скорочення профіцитності ВДР: розрив між загальним обсягом заявок на продаж та купівлю впав із 54 до 20,5 разів. У [структурі купівлі](#) домінуючу частину (98,1%) займали постачальники, 1,9% належало операторам мереж.

Припинення та відновлення постачання

За [даними](#) Міністерства енергетики, станом на 10 липня через пошкодження, обумовлені бойовими діями, в Україні залишались знеструмленими близько 759 населених пунктів, загалом близько 589 000 споживачів, протягом доби відновлено постачання для близько 12 850 споживачів.

Масштабні припинення електропостачання та, відповідно, активні відновлювальні роботи, мали місце:

- у **Донецькій області**, за інформацією місцевого ОСР, попри складну ситуацію з бойовими діями, протягом тижня фахівцями відремонтовано зруйновані обстрілами мережі та відновлено електропостачання для понад 96 000 родин. За [даними](#) Міністерства енергетики, близько 349 500 споживачів все ще залишались без електропостачання;
- у **Луганській області**, за [даними](#) Міністерства енергетики, понад 128 200 споживачів залишались без електропостачання. За [інформацією](#) ОВА, окупанти намагаються провести електропостачання до міста Лисичанськ з Луганська;
- у **Харківській області**, за [даними](#) Міністерства енергетики, близько 29 500 споживачів залишались знеструмленими. За [інформацією](#) місцевого ОСР, енергетики відновили електропостачання школи для дітей з вадами зору, яка постраждала внаслідок ракетного удару в ніч на 7 липня;
- у **Запорізькій області**, за [даними](#) місцевого ОСР, станом на 07:00 11 липня, без електропостачання залишались 21 448 споживачів у 77 населених пунктах. Протягом доби фахівці ОСР відновили постачання для 1 131 споживачів (1 064 у Пологівському та 67 у Василівському районах);
- у **Миколаївській області**, за [інформацією](#) ОВА, станом на 11 липня частково або повністю пошкоджено 485 об'єктів електропостачання. Повністю знеструмленими залишались 89 населених пунктів Баштанського та Миколаївського районів та 2 – частково (за [даними](#) Міністерства енергетики – загалом 30 200 споживачів). Крім того, за [даними](#) Міністерства енергетики, для 500 споживачів регіону відновлено електропостачання протягом доби;
- у **Херсонській області**, за [інформацією](#) ОВА, станом на 12:00 10 липня, серед громад, з якими вдалося встановити зв'язок, повністю без електропостачання залишались Великоолександрівська, Високопільська та Кочубеївська громади (загалом 70 населених пунктів) та частково Нововоронцовська, Новоолександрівська, Музиківська та Білозерська (щонайменше 13 населених пунктів). У селищі Трохимівка Іванівської громади відновлено електропостачання;

- у **Дніпропетровській області**, за [даними](#) місцевого ОСР, протягом доби енергетики відновили електропостачання для 4 584 споживачів у 30 населених пунктах, що були знеструмлені через негоду. Станом на 11 липня знеструмленими залишаються понад 8 000 споживачів у 41 населеному пункті, крім того порушено роботу 13 ліній електропередачі та 245 трансформаторних підстанцій;
- у **Чернігівській області**, за [інформацією](#) ОВА станом на 06:00 11 липня, внаслідок погодних умов та інших технічних причин залишалися відключеними 14 населених пунктів, послуга з електропостачання не надавалась 4 065 абонентам. Крім того, повністю пошкоджено 4 ЛЕП напругою 10 кВ та 9 ЛЕП – частково;
- у **Сумській області** за [даними](#) Міністерства енергетики, для 350 споживачів відновлено постачання електроенергії протягом доби;
- у **Київській області**, за [інформацією](#) місцевого ОСР, 9 липня через складні погодні умови було повністю знеструмлено 23 населених пункти та 27 – частково (найбільше постраждали селище Баришівка, міста Березань, Яготин та Переяслав-Хмельницький), порушено роботу 22 ліній електропередачі; ОСР також заплановано відновлення нормальної схеми живлення районів, що постраждали від бойових дій. За попередніми підрахунками, відновлення мереж до якості та надійності довоєнного часу потребуватиме інвестицій в розмірі близько 1 млрд грн, 30% з яких вже здійснено. Відновлення резервних джерел живлення потребує інвестицій ще 600-700 млн грн у перспективі 2022-2023 років;
- оперативна зведена інформація стосовно електропостачання в **Одеській області** була відсутня на час підготовки огляду.

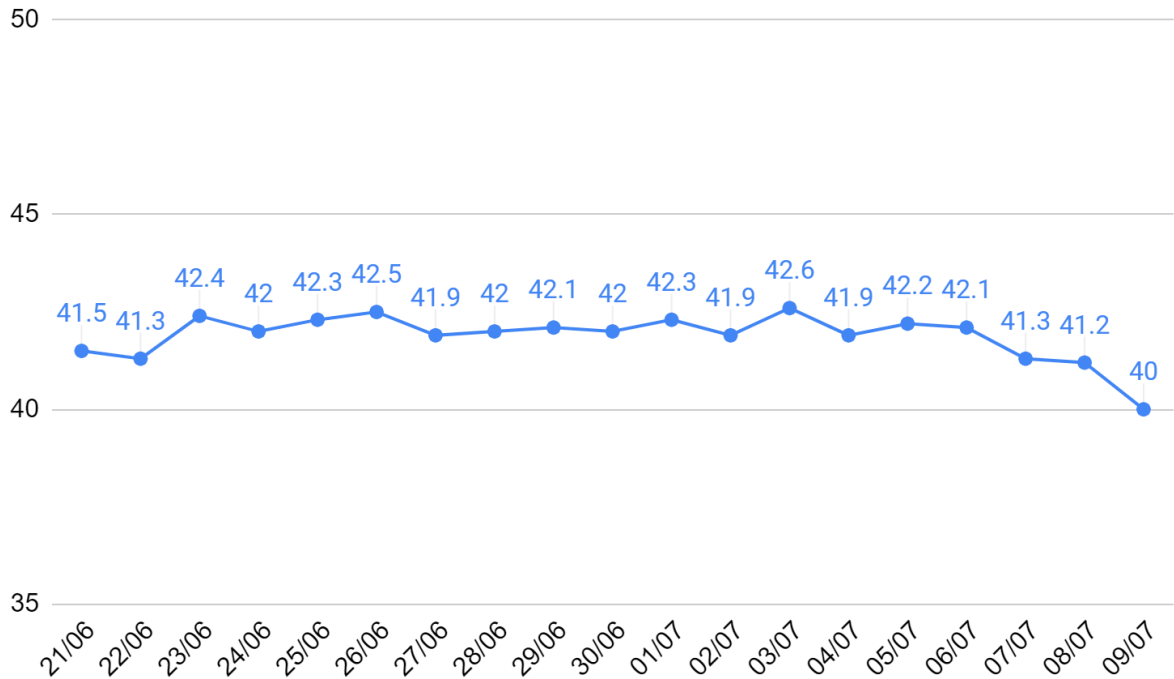
Сектор газу

Робота ГТС

Обсяг транзиту газу через територію України 7-9 липня коливався в межах 40-41,3 млн куб. м на добу, що на 0,8-2,1 млн куб. м менше, ніж 6 липня. Ці обсяги становлять лише 37-38% від передбачених транзитним контрактом із "Газпромом" (109 млн куб. м на добу). Транзитні потоки через точку з'єднання "Сохранівка" не відбувалися.

Фізичний імпорт з ЄС через точку з'єднання "Германовичі" (віртуальна точка з'єднання "Україна-Польща") за звітний період становив 1,2-1,5 млн куб. м. Також, через точку входу "Будінце" (Словаччина) 7-9 липня здійснювався фізичний імпорт обсягом 0,5 млн куб. м на добу. Водночас, через точку з'єднання "Берегово" (віртуальна точка з'єднання "Берег") на виході з української ГТС 7 та 8 липня було протранспортовано 0,8 та 0,6 млн куб. м відповідно. 9 липня транспортування газу через цю точку не здійснювалось.

Транзит російського газу через територію України, млн куб. м

Джерело: [ОГТСУ](#)

Функціонування ринку природного газу

ТОВ “Газопостачальна компанія “Нафтогаз України” [заявила](#), що три оператори ГРМ, які раніше повідомляли про відмову “Нафтогазу” постачати їх газ на технологічні потреби, не виконали умови нового положення Кабміну про покладення спеціальних обов’язків (ПСО). Йдеться про зобов’язання укладати договори про договірне списання коштів з рахунків операторів для стягнення боргів перед “Нафтогазом”. За інформацією “Нафтогазу” інші 32 оператори виконали всі умови для отримання газу за фіксованою ціною 7,42 грн за куб. м.

Припинення та відновлення постачання

Найбільш складна ситуація з газопостачанням спостерігалася у **Донецькій, Луганській, Запорізькій, Херсонській, Миколаївській та Харківській областях**. За [даними](#) Кабінету міністрів ситуація з газопостачанням різко погіршилась – станом на 10 липня без “блакитного палива” залишалися близько 245 800 споживачів (+65 400 у порівнянні з 7 липня). Переважно це пов’язано із пошкодженням магістральних газопроводів на території Запорізької та Донецької областей.

В **Донецькій області** ситуація не змінилась - майже весь регіон без газопостачання через пошкодження магістрального трубопроводу. Станом на 2 липня розподіл газу [здійснювався](#) лише 1 900 споживачам області в двох населених пунктах.

У **Луганській області** ситуація без змін: газопостачання відсутнє через масштабні руйнування критичної інфраструктури в ході бойових дій. За [словами](#) голови місцевої ОВА Сергія Гайдая, відновлення газопостачання окупантами в Лисичанську за поточних умов неможливе. Відновлення інфраструктури в регіоні потребувати сотні мільярдів гривень.

В **Харківській області** місцевий оператор ГРМ [відновив](#) газопостачання для 5 000 споживачів мікрорайону "Салтівка-2" міста Харкова. В селі Андріївка Ізюмського району газовики [усунули](#) пошкодження підземного розподільчого газопроводу.

У **Херсонській області** [станом на 12:00 10 липня](#) повністю без газопостачання 2 громади - окрім Високопільської громади, без "блакитного палива" залишилась Великоолександрівська громада, в якій російськими обстрілами був пошкоджений газорозподільний пункт. Частково без газопостачання – 3 громади (Нововоронцовська, Станіславська та Білозерська). Разом з тим, в окремих із цих громад відсутній мобільний зв'язок, тому оперативна інформація про газопостачання відсутня. Також повідомляється про проблеми з постачанням скрапленого газу в Кочубеївській громаді.

В **Запорізькій області** ситуація різко погіршилась: за даними місцевої ОВА, станом на 11 липня без газопостачання [залишались](#) 226 676 споживачів (+124 908) у 267 населених пунктах (+130). Через пошкодження магістральних газопроводів на території Запорізької та Донецької областей в області повністю відключені 260 та частково 7 населених пунктів області (зокрема, міста Бердянськ, Приморськ та Мелітополь, 4 міста Василівського району та 5 міст Пологівського району).

У **Миколаївській області**, станом на ранок 11 липня, загалом за час війни [пошкоджено](#) 691 об'єктів газової інфраструктури (+1 у порівнянні з 8 липня), внаслідок чого без газу залишались 7 230 абонентів (+2).

В **Чернігівській області**, за [інформацією](#) місцевої ОВА, станом на ранок 11 липня близько 700 абонентів у 22 населених пунктах області не отримували послугу з постачання газу.

Контрзаходи українських компаній та державних органів

Міністерство закордонних справ України та Міністерство енергетики України висловили [глибоке розчарування](#) у зв'язку із рішенням уряду Канади видати дозвіл на повернення до Німеччини відремонтованих компанією Siemens Canada турбін для "Північного потоку-1". На думку міністерств, канадсько-німецька домовленість є небезпечним прецедентом, що йде врозріз із принципом верховенства права і матиме лише один наслідок – зміцнить почуття безкарності Москви.

У міністерствах пояснили, що Росія має можливість продовжувати постачання газу до Німеччини у повному обсязі без турбіни, що стала приводом для обходу санкцій. Зокрема, компресорна станція "Північного потоку-1" обладнана кількома турбінами, у тому числі резервними, і лише одна турбіна знаходилася на ремонті в Канаді. За рішенням "Газпрому" зараз працює лише три турбіни, решта відключені без пояснень, тому обсяги транспортування скоротилися із 167 до 67 млн кубометрів на добу. Крім того, Росія може транспортувати газ до Європи через українську ГТС, адже зараз "Газпром" використовує менше 40% від оплачених потужностей. На додачу існує маршрут транспортування газу через Польщу, однак Росія відмовилася від його використання за власним вибором.

Парламент [прийняв](#) у другому читанні та в цілому закон (проект за реєстр. №6485), який створює умови для комплексної термомодернізації будівель в Україні. Зокрема, передбачається розробка стратегії термомодернізації, створення національної бази даних енергетичних та експлуатаційних характеристик будівель; скорочення кількості процедур, створення можливості здійснення за підтримки

Фонду енергоефективності часткової (не лише комплексної) енерго- та термомодернізації; залучення коштів Фонду до відбудови пошкоджених та зруйнованих будівель.

Також в цілому Верховною Радою прийнято [закон](#) (проект за реєстр. №7523) про збільшення видатків державного бюджету на 81 млрд грн за рахунок збільшення державних запозичень. В рамках перегляду будуть збільшені виплати пільг і житлових субсидій на 3,3 млрд грн, а також додатково спрямовані 32,3 млрд грн на адресу допомогу внутрішньо переміщеним особам.

Крім цього, [ухвалено](#) закон про відтермінування обліку та розрахунків за газ в одиницях енергії (проект за реєстр. № 7305). Дата запровадження такого обліку перенесена на 1 травня, що настає за датою припинення або скасування воєнного стану. Як зазначено у пояснювальній записці, запровадити повноцінний облік та приймання-передачу природного газу в одиницях енергії здійснити неможливо у зв'язку з військовою агресією рф.

Верховна Рада [прийняла](#) у другому читанні та в цілому закон (проект за реєстр. №5339), який змінює алгоритм видачі дозволів на викиди та контролю за забрудненням повітря. Передбачається перевести дозвільну процедуру в онлайн-формат шляхом запуску електронного модуля "е-Повітря" в рамках Єдиної національної онлайн-платформи "ЕкоСистема". Закон також містить норму про необхідність створення регіональних програм з покращення стану довкілля, запроваджує обов'язкові автоматизовані системи контролю викидів забруднюючих речовин (т.зв. "контроль на трубі").

Рада також [прийняла](#) в цілому законопроект №7426, який розширює повноваження органів місцевого самоврядування. Йдеться про можливість під час воєнного стану здійснювати міжбюджетні трансферти або спрямовувати кошти спеціального фонду до загального фонду з метою забезпечення першочергових видатків: підтримки місцевої інфраструктури, забезпечення потреб територіальної оборони, здійснення соціального захисту населення.

Крім цього, Верховна Рада схвалила за основу законопроект [№6003](#), що встановлює механізм перевірки достовірності інформації про кінцевого бенефіціарного власника або структуру власності компанії. Перевірка передбачена у разі виявлення розбіжностей між результатами первинного фінансового моніторингу та даними у ЄДР; у разі порушення передбачається штраф у розмірі 3 720 грн.

Служба безпеки України [повідомила](#) про арешт корпоративних прав та нерухомого майна 11 підприємств, кінцевими бенефіціарами яких є російські державні корпорації "Роснефть", "Росатом" та "Газпром". СБУ встановила, що частина прибутку цих підприємств йшла на підготовку та ведення агресивної війни рф проти України, а також на фінансування діяльності диверсійно-розвідувальних груп. Орієнтовна сукупна вартість арештованих судом корпоративних прав перевищує 2,1 млрд гривень, також арештовано 46 об'єктів нерухомого майна.

Міністр енергетики Герман Галущенко в ефірі телемарафону [підтвердив](#), що уряд вивчає можливість зниження нормативу мінімальної температури в житлових приміщеннях взимку. За його словами, у Кабміні аналізують досвід європейських держав, але конкретного значення поки немає. Нагадаємо, що раніше повідомлялося, що Кабмін планує понизити мінімальну температуру до +16.

Джерела:

Звіт підготовлено на основі зібраних, ретельно перевірених та проаналізованих повідомлень з понад 100 офіційних першоджерел: міністерств, державних агентств, операторів мереж та енергетичних підприємств. Інформація збиралась з офіційних веб-сайтів та офіційних сторінок у соцмережах, в окремих випадках – також відповідних повідомлень у ЗМІ.

З питань підписки, коментарів та інших питань, будь ласка, звертайтеся за електронною адресою author@dixigroup.org

ПІДТРИМАТИ УКРАЇНСЬКУ АРМІЮ

Щоб фінансово підтримати Збройні Сили України, скористайтеся [посиланням](#) (спеціальний рахунок Національного Банку України).